

ЯК УПОРЯДКУВАТИ ХАОС ЗНАНЬ?

Відомий філософ і педагог С. Ф. Клепко, автор фундаментальних монографій «Філософія освіти в європейському контексті» (2006), «Інтегративна освіта і поліморфізм знань» (1998) та «Есе з філософії освіти» (1998), які були сприйняті педагогами як стратегічні прозріння у філософію освіти третього тисячоліття, потішив шанувальників свого таланту, на цей раз у галузі менеджменту знань, монографією «Наукова робота і управління знаннями» (Полтава: ПОППО, 2005. – 201 с.). Автор визначив цю книгу як навчальний посібник, хоча вона далеко виходить за окреслені межі і є справжньою енциклопедією з технології упорядкування знань. І читач легко у цьому переконається, якщо лише познайомиться зі змістом твору.

У вступному слові, як і годиться, подано основні поняття порушеної проблеми, короткий зміст посібника, слушні міркування про належність книги до тієї чи іншої галузі знань.

Наповнення книги згруповано у шість розділів.

Перший розділ має назву «Управління знаннями як чинник збагачення суспільства». У ньому автор визначає основну підвалину, на якій мають базуватися стратегічні завдання сучасної наукової роботи – підвищення суспільного рейтингу інтелектуальної власності. Він тут також порушує питання мірного визначення інтелектуального капіталу.

У другому розділі «Організація наукової роботи і безперервної освіти в Україні» розглядаються стратегічні напрямки реформування науки й освіти в Україні. З позицій кардинального реформування тут викладено можливі механізми таких важливих організаційних заходів як атестація наукових працівників, присудження наукових ступенів, присвоєння наукових звань тощо. Оскільки характер науки все ще залишається тоталітарним, то автор намагається окреслити вірогідний процес її демократичної трансформації. У розділі також порушується актуальне питання модернізації післядипломної педагогічної освіти як важливої ланки в системі безперервної національної освіти.

Третій розділ «Наукова і методична робота: відсутність межі» присвячено аналізу змісту та завдань наукової та науково-методичної роботи у галузі освіти, її планування та організації. Для наведення хоча б елементарного ладу в педагогічній науці автор пропонує, перш за все, визначити чітку межу між науковою та науково-методичною роботою. Це суттєво підвищить суспільний статус педагогічної науки та освіти.

Вельми інтригуючим є четвертий розділ, який називається «Актуальні напрями наукових досліджень». У цьому розділі визначені пріоритетні напрями розвитку науки та інноваційної діяльності в галузі української освіти. При цьому автор наголошує, що наукова робота в освіті, як у науковій роботі взагалі, має базуватися на принципі «дослідження – практика». Пропонується спосіб вирішення проблеми чіткого визначення об'єкта і предмета наукового дослідження.

П'ятий розділ «Оформлення результатів наукової роботи» створений спеціально для освітянських науковців і, перш за все, для початківців, бо тут детально розглядається порядок державної реєстрації та обліку науково-дослідних робіт і дисертацій, оформлення наукових звітів, технологія написання книг, публікацій у періодичних наукових виданнях, рефератів, анотацій тощо.

Останній, шостий розділ «Організація трансферу знань» присвячено питанням підвищення науково-методичного рівня навчального процесу, організації науково-практичних конференцій, формування інформаційно-бібліографічного забезпечення науки та освіти.

Монографія такого типу як «Наукова робота і управління знаннями» не могла обійтись без значних та змістовних додатків. У цій книзі вони займають майже третину її обсягу і містять зразки документів з планування наукових досліджень, обліку їх результатів та звітування за цими результатами. Ось лише перелік заголовків цього розділу монографії: 1. Анотований звіт про наукову роботу; 2. Показники результативності науково-технічної діяльності; 3. Вимоги до оформлення облікової картки дисертації; 4. Універсальна десяткова класифікація; 5. Бібліотечно-бібліографічна класифікація; 6. Оформлення бібліографічного опису; 7. Правила створення анотацій та рефератів; 8. Форми подання інформації до Національної системи реферування; 9. Проект на видання книги; 10. Основні вимоги до підручників; 11. Методичне забезпечення бізнес-дисциплін; 12. Порядок проведення науково-практичної конференції; 13. Анотований список методичної літератури на допомогу пошукачам наукових ступенів.

Завершується книга переліком використаних літературних джерел (160 найменувань), тлумачним словником найважливіших науково-методичних понять з педагогіки, списком уживаних у книзі скорочень та примітками.

Монографією С. Ф. Клепка «Наукова робота і управління знаннями» можуть користуватися науковці та працівники освіти як посібником для написання дисертацій, підручників, статей та іншої друкованої продукції.

Помогайбо Валентин Михайлович,
кандидат біологічних наук, доцент Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка